

Miscellanea

Četrto stoletja Hladnikije

Lepa doba je, če drobna društvena revija preživi 25 let in v tem času izide čez 40 števil. In primeren trenutek, da se spomnimo, kaj vse je nastanku revije botrovalo in kdo vse so bile njene rojenice. In se ob tem zavemo, da je revija celo pet let starejša od društva, svojega sedanjega izdajatelja.

A da nam bodo razmere v tistih davnih časih malo bolj jasne, sežimo še nekaj let dalje v zgodovino. Jeseni 1986., natančneje v soboto, 22. novembra, se je Tone Wraber, tedanji profesor Sistematske botanike na Biotehniški fakulteti ljubljanske Univerze, ponovno lotil povezovanja slovenske botanične srenje. Tako kot kakih petnajst let pred tem, ko je za nekaj let uspel navdušiti številne botanike za srednjeevropsko kartiranje flore, je z letom 1986 zaoral ledino enodnevnih jesenskih botaničnih srečanj. Ta so redno, uspešno in dobro obiskano potekala nadaljnjih 13 let (Wraber 2006), po šestletni prekinitvi pa se nadaljujejo vse do danes, ko jih poznamo pod imenom »Wraberjevi dnevi«. S temi rednimi srečanji se je ponovno vzpostavilo redno srečevanje ne ravno velike skupine slovenskih botanikov in botaniki naklonjenih ljubiteljev, poleg izmenjave strokovnih in znanstvenih spoznanj pa so seveda služila tudi sproščenemu druženju, ki je olajšalo kasnejše resno sodelovanje med nami. Inštitucije, na katerih smo delovali, so bile namreč pogosto v različnih stopnjah rivalstva in celo sovražnosti, tako da je bilo pogosto mogoče doseči le neformalno sodelovanje. V glavnem smo se srečevali v Ljubljani, leta 1990. tudi v Idriji, 1993. pa v Mariboru, ampak s tem že prehitevam spočetje Hladnikije.

Na našem 7. srečanju po vrsti, 14. novembra 1992 v Ljubljani, je bila vsebina programa nekoliko bolj sproščena, saj smo imeli botaniki tistega leta le nekaj mesecev prej simpozij »Flora in vegetacija Slovenije« v Krškem (Jogan & Wraber 1992). V okviru tega sproščenega programa sta bili za kasnejši razvoj zanimivi predvsem točki 2. in 3.: »Razprava o publicistični dejavnosti pri raziskovanju flore Slovenije, izdajnju zadevnega glasila in njegovi programski zasnovi« ter »Ali slovenski botaniki potrebujemo svoj znak?«. Razprava je bila predvsem ob 2. točki dolga in izčrpna ter s soglasnim strinjanjem, da časopis potrebujemo. V svojih zapiskih iz tistega časa najdem ob tem še nekaj zabeležk: »Hladnikia«, »1-2/leto!« in »pripraviti poskusno številko«. Očitno je torej, da je bilo krstno ime izbrano še pred rojstvom, prav tako pogostnost izhajanja, tista zadnja zabeležka pa nas je kot prisotne botanike zavezovala, a nikogar prav posebej. Tako je čas tekkel, vstopili smo že v naslednjo jesen, ko smo ob nekem čisto neformalnem pogovoru družno ugotovili, da se v zvezi s poskusno številko očitno nič ne dogaja. V nekem tedanjem zapisku berem »... se je zares začelo nekega četrtka po odbojki skupaj z A. Podobnikom in B. Vrešem«, v svojem tedanjem rokovniku pa celo »22. 10. 1993: padla ideja za alternativo Hladnikii (npr. *Capsella*)«. Čisto naključno rekreativno pritožbo nekaterih med nami v tistem obdobju je namreč precej olajšalo komunikacijo. In ker je bilo časa do pričakovanega botaničnega srečanja le še slab mesec, smo se izredno podvzicali ter v nekaj kratkih, a učinkovitih sestankih (prvi že 27. 10.) razdelili avtorstva za prvi nabor člankov ter določili zadnji rok za oddajo gradiv na 10. 11. 1993, kar je bilo ob zagotovljeni »domači tiskarni« pri A. Seliškarku dovolj, da pravočasno

Prva uradna številka Hladnikije

pripravimo nekaj izvodov. Na srečanje botanikov 13. novembra 1993 smo namreč želeli priti z »ničto« številko Hladnikije, kar nam je tudi uspelo. Ta številka je bila kasneje z majhnimi spremembami uradno izdana kot prva uradna številka. Majhna zadrega med »zarotniki« je vseeno bila, saj bi nas vendar lahko starejši kolega Tone presenetil s svojo poskusno številko, a v tem primeru bi pač brez težav vsebine in trud združili.

Na srečanju v Mariboru je bila na koncu naša poskusna številka v kakih 20 izvodih edina, za vse ostale botanike prijetno presenečenje, le organizator srečanja Tone Wraber je med vrsticami zaznal kritiko, da te številke ni pripravil on. A med kasnejšo prijetno pojedino na kmečkem turizmu nekje na Meljskem hribu je bila tudi ta zadrega pozabljena, saj smo predlog Andreja Martinčiča, da naj postane glavni urednik spočete revije prav Tone Wraber, vsi navdušeno podprli. Majhna skupina »zarotnikov« je še 17. novembra zalila uspeh in odtlej smo delovali družno in vsem na oči. Prvi uradni sestanek novooblikovanega uredniškega odbora je bil v prostorih ZRC SAZU 24. novembra 1993, prva številka Hladnikije pa je tako uradno izšla že decembra istega leta, namesto kar dveh v ničti številki predlaganih naslovnice (glej Hladnikia 1, str. 2) pa je bil postavljen koncept naslovnice, ki se je ohranil vse do 35. številke.

Urednik prvih dveh številke je bil Tone Wraber, nato je mesto glavne urednice prevzela Nada Praprotnik do 10. številke, ki ji je sledila časovna vrzel, a konec leta 2000 je vajeti uredništva prevzel Andrej Martinčič in urejal revijo do 19. številke, sledilo je urednikovanje Boža Frajmana do 27. številke, od tedaj dalje pa revijo varno vodi in urednikuje Tinka Bačič.

A tako kot je bilo druženje botanikov neformalno, tudi Hladnikia ni čisto enostavno dobila formalnega skrbništva. V prvih številkah tako beremo, da je njen izdajatelj Botanična sekcija Društva biologov Slovenije. Tak navidezno formalni okvir je v malo manj zbirokratiziranih časih ustrezal, pet let kasneje pa se je ta neformalna sekcija prelevila v novoustanovljeno Botanično društvo Slovenije, ki mu je bilo že ob rojstvu dodeljeno skrbništvo za pet let starejši časopis.

In ko smo ravno pri nastanku našega Društva, ki letos praznuje okroglo dvajsetletnico, in ker se tako lepo vklaplja v sobesedilo, še kak stavek o spočetju tega.

Poleg rednih letnih jesenskih strokovnih botaničnih srečanj smo se v tistih letih botaniki vse bolj začeli srečevati tudi na posameznih predavanjih, ki se jih je hitro prijelo ime »botanični večeri«. Ti so se začeli spomladi 1994. Ali je bilo prvo 1. marca (kot piše T. Wraber 2006) ali morda 11. aprila (ko smo se zbrali v dvorani na SAZU in prisluhnili predavanju Petra Skoberneta), trenutno ni čisto jasno. Postajala so vse bolj redna, na koncu že mesečna, zaradi udobne dostopnosti in primernih prostorskih razmer pa smo jih hitro začeli organizirati na Gimnaziji Bežigrad. Tako se je počasi izoblikoval tretji pomembni steber aktivnosti (poleg jesenskih srečanj in Hladnikije), da je postalo formalno oblikovanje društva čista samoumevnost.

Za natančno bibliometrijo našega časopisa bo treba še urediti evidenco bibliografskih enot v COBISSu, a že trenutno razpoložljivi podatki kažejo, da je v naši reviji izšlo čez 300 znanstvenih prispevkov (dobra polovica od tega kot izvirni članki, preostanek večinoma kot znanstvene notice) in še nadaljnjih skoraj 200 bibliografskih enot, med katerimi so gotovo pomembna tudi redna poročila o aktivnostih društva.

Hladnikia je svoj osnovni koncept obdržala do danes in kot kaže dobro služi svojemu namenu. Služi strokovni in znanstveni botanični komunikaciji predvsem v slovenskem jeziku o flori in vegetaciji Slovenije, kar je točno tako, kot je njen prvi urednik obširneje zapisal v uvodniku prve uradne številke (WRABER 1993). Poleg tega je Hladnikia pomemben uradni društveni komunikacijski kanal, preko katerega se javnost obvešča o pomembnih akcijah Društva, o jubilejih, objavljenih je bilo že več recenzij botaničnih knjig, ... V današnjem času, ko izhaja še več podobnih in sorodnih časopisov, hkrati pa se strokovnjake vse bolj sili v objavljanje v angleškem jeziku, je torej niša, ki jo zaseda Hladnikia izredno pomembna. In želimo ji lahko še dolgo in uspešno cvetenje! K čemur se bomo po svojih najboljših močeh trudili vsi člani Društva.

CITIRANI VIRI

- JOGAN, N. & T. WRABER (ed.), 1992: Flora in vegetacija Slovenije, ob 50. obletnici smrti A. Paulina (1853–1942) in 40. obletnici izida »Seznama praprotnic in cvetnic slovenskega ozemlja« E. Mayerja (1952). Zbornik povzetkov referatov na simpoziju v Krškem 24.–26. 9. 1992. 58 pp.
- WRABER, T., 1993: Botaničnemu glasilu Hladnikia na pot. Hladnikia 1: 3–4.
- WRABER, T., 2006: Srečanja slovenskih botanikov. Hladnikia 19: 77–80.